

Notitie en advies toeristenbelastingen 2025 Gemeente Kaag en Braassem

Opgesteld door: [REDACTED]
T.a.v.: [REDACTED] Economische Zaken
Projectnummer: TI/004/23.1734
Datum: 8 augustus 2024

Inleiding

De gemeente Kaag en Braassem is gelegen in een gebied waar water, rust en ruimte nog voldoende aanwezig zijn. Geen wonder dat er binnen het gemeentelijk grondgebied tal van accommodaties zijn om nachtverblijf te houden en/of een ligplaats voor een vaartuig te huren.

De gemeente Kaag en Braassem heeft Legitiem B.V. verzocht een notitie op te stellen en een advies te geven met betrekking tot de heffing van land – en watertoeristenbelasting.

Onderstaand geven wij op basis van de ons ter beschikking staande gegevens de mogelijkheden weer bij de inrichting van de verordening toeristenbelasting en geven we advies met betrekking tot de heffingsmethodiek, differentiatie in tarief, vrijstellingen en de invoering van watertoeristenbelasting.

Achtereenvolgens behandelen we in deze notitie de volgende onderwerpen:

1. Wet – en regelgeving m.b.t. forfaitaire heffing
2. Heffingsmethodieken
 - a. Werkelijk aantal overnachtingen
 - b. Heffing op basis van forfaitaire berekeningswijzen
 - c. Werkelijk aantal overnachtingen in combinatie met forfaitaire heffing
 - d. Omzet logies
3. Differentiaties
4. Vrijstellingen
5. Combinatie land – en watertoeristenbelasting

Toeristenbelastingen algemeen

Gemeentewet artikel 224 Toeristenbelastingen

1. Ter zake van het houden van verblijf binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen zijn ingeschreven, kan een toeristenbelasting worden geheven.
2. Voor zover de belasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt, is deze bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene ter zake van wiens verblijf de belasting verschuldigd wordt.

De gedachte achter toeristenbelastingen is dat de gemeente kosten maakt voor voorzieningen die mede door niet-inwoners worden gebruikt, maar daarvoor geen vergoeding krijgt uit het gemeentefonds. Ook niet-toeristisch bezoek kan belast worden. In de wettekst wordt niet

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

aangegeven dat de opbrengst moet dienen ter dekking van de kosten die worden gemaakt ten behoeve van het toerisme. De belasting is daarom te kwalificeren als een algemene heffing. De opbrengst komt dus ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. Het is geen vorm van kostenverhaal, maar de gemeente kan er wel voor kiezen om de opbrengst te gebruiken voor het bekostigen van toeristische voorzieningen.

1. Regelgeving forfaitaire heffingsmaatstaven

In november 1996 is een arrest gewezen inzake de forfaitaire heffing van de gemeente Aalsmeer. In de uitspraak van de Hoge Raad zijn een aantal voorwaarden gesteld aan de forfaitaire heffingsmaatstaven die gemeenten kunnen hanteren bij de uitvoering van de toeristenbelastingen. Deze voorwaarden zijn:

- Het verblijfsritme van gasten op vaste stand/lig – en/of seizoenplaatsen, moet blijken uit lokaal onderzoek (binnen gemeentegrenzen);
- Het gemiddeld aantal personen en het gemiddeld aantal overnachtingen (of etmalen verblijf bij watertoeristenbelasting) in de verordeningen mag niet meer afwijken dan 25% van de lokale werkelijkheid.

Dit betekent dat vanaf 1997 alle forfaitaire heffingsmaatstaven die worden toegepast bij de uitvoering van de land- en watertoeristenbelasting, zowel juridisch als statistisch onderbouwd dienen te worden. Om te kunnen voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld (aantonen dat afwijking forfait ten opzichte van het werkelijke verblijfsritme minder dan 25% is) kan niet worden volstaan met de uitvoering van een zestal tellingen gedurende het jaar maar is het uitvoeren van een statistisch onderzoek op basis van enquêtes onder recreanten noodzakelijk.

2. Heffingsmethodieken & maatstaven landtoeristenbelasting

De toeristenbelasting kan op een aantal wijzen worden geheven.

- a. Op basis van het werkelijk aantal overnachtingen
- b. Op basis van forfaitaire heffingsmaatstaven
- c. Op basis van een combinatie van werkelijk aantal overnachtingen en forfaitaire heffingsmaatstaven
- d. Op basis van de omzet logies

a. Werkelijk aantal overnachtingen

Veruit de eenvoudigste heffingsmethodiek is het heffen op basis van het werkelijk aantal gerealiseerde overnachtingen. Als je tegen vergoeding ergens overnacht dan dient de toeristenbelasting te worden afgedragen. Bij deze methodiek kan de maximale opbrengst uit toeristenbelasting worden behaald. Immers elke overnachting tegen vergoeding in welk bed dan ook, bij welke verblijfsbieder dan ook, draagt bij aan de optimale belastingopbrengst.

Voordelen:

- Eenvoudig qua methodiek.
- Duidelijk als heffingsmaatstaf.

Nadelen

- Verblijfsbieders dienen dagelijkse gastregistratie te voeren.

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

- Sluit niet aan bij de uitvoeringspraktijk van met name campings. Gastregistratie per persoon per nacht ontbreekt vaak bij verblijf op vaste- en seizoenplaatsen en langdurige arrangementen.

b. Alle verblijfsvormen op basis forfaitaire heffingsmaatstaf

Een heffingsmethodiek op basis van forfaitaire berekeningswijze van de heffingsmaatstaven voor alle vormen van verblijf werd in het verleden door diverse gemeenten gehanteerd. Het aantal overnachtingen werd dan afhankelijk van de verblijfsvorm vastgesteld per woning, per kampeermiddel of bed bij hotels, pensions en B&B.

De gedachte daarbij was dat heffen eenvoudig moest zijn en niet te veel administratieve handelingen voor de belastingplichtige met zich meebracht. Tegenwoordig maken de meeste belastingplichtigen echter gebruik van geautomatiseerde registratiesystemen waardoor in veel gevallen met één druk op de knop het aantal gerealiseerde overnachtingen kan worden vastgesteld.

Uit de praktijk blijkt dat gemeenten die forfaits hanteren voor verblijf in hotels, vakantiecentra en pensions inkomsten mislopen vanwege het feit dat met name de grotere verblijfsbieders (hogere bezettingsgraad) profiteren van een dergelijke heffingsmethodiek. Bij sommige verblijfsvormen is een afwijking van meer dan 50% geconstateerd ten opzichte van het werkelijk aantal overnachtingen in onderzoeken naar de gehanteerde forfaits bij betreffende gemeenten.

Voordelen:

- Eenvoudig qua methodiek.
- Geen gastregistratie noodzakelijk.

Nadelen

- Met een schijnwerkelijkheid de werkelijk benaderen terwijl de werkelijkheid (aantal gerealiseerde overnachtingen) in de meeste gevallen bijzonder eenvoudig is te bepalen. De meeste bedrijfsmatige verblijfbieders maken tegenwoordig gebruik van goede volledig geautomatiseerde registratiesystemen.
- Blijft forfaitaire heffing en dient dus te voldoen aan de richtlijnen voor een forfait: statistisch en juridisch onderbouwen binnen lokale omstandigheden.
- Bepalen forfaits is arbeidsintensief. Wanneer forfaits moeten worden onderbouwd dient onderzoek plaats te vinden naar het gemiddelde verblijfsritme per bed, per woning, et cetera. Daarnaast dient van elke verblijfsaccommodatie de werkelijke capaciteit te worden vastgesteld (aantal bedden, aantal kampeermiddelen).
- Grote kans op inkomstenderving indien forfaits in samenspraak met belastingplichtigen worden vastgesteld.
- Op dit moment geen goed zicht op het werkelijk aantal bedden dat op Kaag en Braassem wordt aangeboden in hotels, pensions, B&B, of bij particuliere aanbieders. Daardoor wordt het prognosticeren van de belastingopbrengst bijzonder lastig.

c. Heffen op basis van combinatie werkelijk aantal overnachtingen en forfaitaire heffing

De meest voorkomende heffingsmethodiek in Nederland is het heffen van de toeristenbelasting op basis van een combinatie van werkelijk gerealiseerd verblijf met forfaitaire heffingsmaatstaven daar waar het niet anders kan. De basis voor de heffing is een bedrag per persoon per nacht. Dat geldt voor alle vormen van verblijf met uitzondering van

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

verblijf op vaste- en seizoenplaatsen en bij langdurende arrangementen op kampeerbedrijven (maand – voorjaar – verlengd voorjaar – en najaar).

Bij deze methodiek wordt het meest aangesloten bij de gastregistratie die verblijfbieders voeren en wordt de mogelijkheid geboden daar waar geen dagelijkse gastregistratie plaatsvindt, gebruik te maken van een forfaitaire heffingsmaatstaf. In combinatie met de registratieplicht opgenomen in de verordening is de controle op de naleving van de verordening goed mogelijk en vrij eenvoudig uit te voeren (rechtmatigheidstoets).

Voordelen

- Opbrengst toeristenbelasting sluit grotendeels aan bij de ingehouden toeristenbelasting bij de verblijfhouders.
- Forfaits worden alleen toegepast daar waar strikt noodzakelijk.

Nadelen

- Ook hier geldt dat forfaits dienen te worden onderbouwd. Het onderzoek naar het verblijfsritme van gasten die verblijven in een kampeermiddel op een vaste- of seizoenplaats is arbeidsintensief en vergt inspanning van zowel de gemeente als de afzonderlijke exploitanten.

d. Heffen op basis van de logiesomzet

Een methodiek van heffen die in een beperkt aantal gemeenten wordt toegepast, is het heffen van toeristenbelasting op basis van de gerealiseerde omzet uit logies. De heffingsmaatstaf is dan een percentage van de gerealiseerde omzet.

Deze methodiek past goed bij een gemeente waarin de vorm van verblijfsaccommodaties vrij homogeen is en niet kleinschalig is. In een gemeente met voornamelijk hotels kan heffen op omzet logies goed werken. Op het moment dat er veel kleinschalige aanbieders (particulieren, B&B, minicampings, e.d.) voorkomen wordt deze methodiek lastig. Veel van de met name kleinere aanbieders voeren de verblijfsactiviteiten uit vanuit privé. Inkomsten worden, al dan niet, verantwoord binnen de aangifte Inkomstenbelasting op basis van all-in prijzen. Het vaststellen van de omzet logies is dan behoorlijk arbeidsintensief. Verder is bij de grote belastingplichtigen, zeker als zij onderdeel uitmaken van een concern of keten, het vaststellen van de feitelijke omzet logies complex vanwege verleende kortingen, betaalde commissie aan tussenpersonen en doorbelaste kosten aan de verblijfsbieder.

Een voorwaarde om met deze heffingsmethodiek te werken, is dat het aangiftebiljet volkomen duidelijk is voor de belastingplichtigen. Wat wordt bedoeld met omzet logies. Bruto-omzet? Netto-Omzet? Omzet na aftrek bemiddelingskosten? Et cetera.

Voordelen

- De heffingsmaatstaf is duidelijk.
- Geen forfaitaire heffing en dus ook geen risico.

Nadelen

- Het vaststellen van de feitelijke logiesomzet is complex.
- Lastige methodiek bij grotere diversiteit van verblijfsvormen.
- Er ligt een directe relatie tussen de verblijfsvorm en de hoogte van de ingehouden toeristenbelasting. Daardoor betaald de ene recreant aanzienlijk meer dan de andere recreant terwijl beiden gebruik maken van de gemeentelijke faciliteiten (waarvoor de toeristenbelasting in feite bedoeld is; algemeen dekkingsmiddel).
- Controle op naleving van de verordening is arbeidsintensief.

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

3. Differentiaties

Het staat gemeenten vrij differentiaties in tarief toe te passen. De volgende differentiaties zijn mogelijk:

- Tariefdifferentiatie op basis van gebied
- Tariefdifferentiatie op basis van verblijfsvorm
- Tariefdifferentiatie op basis van tijdvak

De belangrijkste voorwaarden bij het toepassen van één of meerdere differentiaties is dat deze objectief zijn en dat het aannemelijk is dat gemeenten, bij gebied – en tijdvakdifferentiaties, in de beoogde gebieden of tijdvakken daadwerkelijk meer inspanningen verrichten op toeristisch-recreatief vlak dan in overige gebieden en perioden.

Het differentiëren naar verblijfsvorm is de meest voorkomende vorm van differentiatie in Nederland. Het objectief houden van de vrijstelling is redelijk eenvoudig. Deze vorm van differentiëren wordt over het algemeen door de diverse groepen verblijfbieders geaccepteerd.

Het staat gemeenten vrij een differentiatie toe te passen waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende verblijfsvormen (hotel, camping, B&B, groepsaccommodatie) of naar grootte van een verblijfsvorm (minicamping, camping, accommodatie met vijftig bedden of meer, etc.) Daarbij dient te worden opgemerkt dat de toeristenbelasting geheven wordt van niet-inwoners van de gemeente ter compensatie van het gebruik van de openbare ruimten en voorzieningen van de gemeente. Daarbij maakt het dus niet uit of iemand in een vijfsterrenhotel verblijft of in een groepsaccommodatie.

De reden om deze vorm van differentiatie toe te passen schuilt in het feit dat de toeristenbelasting procentueel hoger drukt op de overnachtingsprijzen bij goedkopere vormen van verblijf als kamperen en verblijf in groepsaccommodaties.

Het differentiëren naar verblijfsvorm is de meest voorkomende vorm van differentiatie in Nederland. Het objectief houden van de vrijstelling is redelijk eenvoudig. Deze vorm van differentiëren wordt over het algemeen door de diverse groepen verblijfbieders geaccepteerd.

Voorwaarden

- Objectiviteit. Bij de toepassing van een tariefdifferentiatie is het belangrijk de afzonderlijke vormen van verblijf goed te definiëren bij voorkeur in een artikel Begripsomschrijvingen in de verordening toeristenbelasting.
- De verhoudingen tussen de tarieven naar de verschillende verblijfsvormen zijn redelijk.
-

Algemeen differentiaties

Het toepassen van differentiaties leidt in alle gevallen tot discussie over het doel van de heffing van toeristenbelasting; bijdragen in de algemene kosten van een gemeente. Door de toepassing van differentiaties zijn er altijd partijen die zwaarder belast worden dan de overige.

Overigens is het mogelijk een combinatie van een gebied -, tarief – of tijdvakdifferentiatie toe te passen. Voorwaarden is altijd dat de differentiatie objectief moet zijn.

Voorbeeld differentiatie waarbij traditioneel kamperen lager wordt belast:

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

Artikel Belastingtarief

1. *Het tarief bedraagt per persoon per overnachting € .*
2. *In afwijking van het bepaalde in het eerste lid bedraagt het tarief per persoon per overnachting in mobiele kampeeronderkomens, tenten, vouw – en toercaravans, niet zijnde verhuureenheden, op toeristische plaatsen op kampeerterreinen en gebezigd voor recreatief gebruik, € .*

4. Vrijstellingen

Het staat gemeenten vrij om in de verordening toeristenbelasting vrijstellingen op te nemen. Het betreft dan in alle gevallen een facultatieve vrijstelling. Een vrijstelling die de gemeente naar eigen inzicht kan toepassen. Er worden door gemeenten tal van vrijstellingen gehanteerd. De meest voorkomende zijn:

- a. Personen die verpleegd of verzorgd worden in ziekenhuizen, verzorgingstehuizen of bejaardenhuizen.
- b. Personen die verblijven in een onder toezicht van het COA staand asielzoekerscentrum.
- c. Personen die verblijven in vormings – of opleidingscentra.
- d. Personen die jonger zijn dan jaar.
- e. Personen die verblijven als deelnemer aan een scouting-evenement.
- f. Personen die verblijven als deelnemer aan een schoolwerkweek.
- g. Personen die verblijven in een gemeubileerde woning waarvoor forensenbelasting wordt afgedragen.

De hiervoor opgesomde vrijstellingen zijn de meest voorkomende vrijstellingen die in Nederland worden gehanteerd. Bij de vrijstellingen geldt dat er doorgaans ook sprake moet zijn van verblijf tegen vergoeding. Bij alle vrijstellingen geldt dat, net als bij differentiaties, er een duidelijke, objectieve, afbakening moet zijn van de vrijstelling.

a. Personen die verpleegd of verzorgd worden

De vrijstelling is nagenoeg in elke verordening toeristenbelasting opgenomen. Door expliciet te stellen dat het verblijf plaats vindt in ziekenhuizen, verzorgingshuizen en bejaardenhuizen wordt voorkomende dat verblijf in particuliere of commerciële instellingen eveneens vrijgesteld is. Doorgaans wordt, voor wat betreft de beoogde instellingen waar de vrijstelling van toepassing is, aangesloten bij artikel 5, eerste lid, van de Wet Toelating Zorginstellingen.

b. Personen die verblijven in asielzoekerscentrum

Ook deze vrijstelling is nagenoeg in elke verordening toeristenbelasting opgenomen. Daarbij wordt de verblijfhouder geduid als 'vreemdeling' als vermeld in artikel 29 van de Vreemdelingenwet. Vaak wordt expliciet vermeld dat het centrum onder verantwoordelijk van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) moet staan.

Hoewel deze vrijstelling associaties oproept met non-profit verblijf is dat niet geheel terecht. In Nederland zijn op diverse plaatsen asielzoekerscentra ingericht door commerciële partijen die leegstaande verblijfsaccommodaties op deze manier rendabel maken. Er zijn gemeenten die om die reden de vrijstelling niet hanteren.

c. Personen die verblijven in vormings- of opleidingscentra

Een vrijstelling die minder vaak toegepast wordt. De vrijstelling vloeit vaak voort uit een

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

reactie van een verblijfbieter tegen de (voorlopige) aanslag toeristenbelasting. De vrijstelling is bedoeld is voor het verblijf van studenten die een opleiding volgen in het kader van een studie of beroep (bijvoorbeeld aan de Politieacademie). Deze personen verblijven doorgaans op weekdays op het opleidingscentrum en staan niet ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen. Het verblijven is altijd gekoppeld aan de opleiding. De verblijfbieter, het opleidingsinstituut, wordt ingeval zij in de weekenden de accommodatie verhuurt aan anderen dan de studenten, voor dat deel in de toeristenbelasting betrokken,

d. Personen die jonger zijn dan ...jaar

De vrijstelling op grond van leeftijd is een veel voorkomende vrijstelling. Een vrijstelling echter met behoorlijke risico's. De vrijstelling is bedoeld om over het verblijf van kinderen tot een bepaalde leeftijd (bijvoorbeeld 6 jaar, 12 jaar of 18 jaar) geen toeristenbelasting te heffen. Doorgaans wordt het opnemen van deze vrijstelling vanuit de gemeenteraad geïnitieerd. Daarbij spelen dan sociaal-, maatschappelijke aspecten en de wens om als gemeente 'kindvriendelijk' over te komen.

Echter het grote nadeel van deze vrijstelling is dat het registreren van leeftijden van kinderen door de verblijfbieter noodzakelijk is om objectief te kunnen beoordelen of de vrijstelling juist is toegepast.

Met name grotere verblijfsbieders hanteren registratiesystemen om boekingen van de kamers/vakantiewoningen te beheren. In de praktijk wordt echter regelmatig op het moment dat twee kamers geboekt worden de toeristenbelasting in rekening gebracht ongeacht de leeftijd van een meereizend(e) kind(eren) die verblijven in een andere kamer. Wanneer een kind verblijft op de kamer van de ouders wordt doorgaans geen toeristenbelasting in rekening gebracht.

Uit de praktijk blijkt dat het registreren van het aantal overnachtingen van personen tot een bepaalde leeftijd nogal eens te wensen over laat. Wat blijkt is dat sommige verblijfsbieders een percentage van het totaal aantal gerealiseerde overnachtingen in mindering brengt bij het doen van aangifte als zijnde 'vrijgestelde overnachtingen'. Het percentage 'vrijgestelde overnachtingen' is vrijwel nooit onderbouwd.

e. Personen die verblijven als deelnemer scouting-evenement

In een aantal gemeenten wordt de vrijstelling geboden aan deelnemers en hun verzorgers die verblijven om een door Scouting Nederland verzorgd evenement bij te wonen. Doorgaans vinden de evenementen plaats op een sportterrein of kampeerterrein.

Ook bij deze vrijstelling geldt dat het object maken (aansluiting zoeken bij Scouting Nederland) een voorwaarde is om de vrijstelling te objectiveren.

f. Personen die verblijven als deelnemer aan schoolwerkweek

Vooraf wanneer gemeenten binnen de verblijfssector groepsaccommodaties heeft wordt deze vrijstelling opgenomen. Gedachte daarbij is dat scholen low budget introductie – en/of schoolverlatersweken organiseren in voornamelijk groepsaccommodaties. Deelnemers en hun verzorgers worden dan vrijgesteld van toeristenbelasting.

Wanneer deze vrijstelling wordt opgenomen is het onzes inziens wenselijk een maximale leeftijd van de deelnemers die aan deze weken deelnemen, op te nemen in de vrijstelling. Of om aansluiting te zoeken bij de WPO, de wet op primair onderwijs.

Voorbeeld vrijstelling:

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

van minderjarigen, en hun begeleiders of leerkrachten welk verblijf in educatief verband door een openbare (basis-)onderwijsinstelling (WPO artikel 1) is georganiseerd en onder leiding van een of meer meerderjarige begeleiders of leerkrachten plaatsvindt.

g. Personen die verblijven in een gemeubileerde woning waarvoor forensenbelasting wordt afgedragen

Wanneer gemeenten naast de toeristenbelasting de forensenbelasting heffen wordt doorgaans een vrijstelling opgenomen voor het verblijf van diegene die ook 'voor het beschikbaar houden van een 'gemeubileerde woning' (belastbaar feit forensenbelasting) de forensenbelasting afdraagt.

Bedoeld wordt dan in feite het gebruik van de eigenaar zelf. Derden gebruik van de 'gemeubileerde woning' is in dat geval nog steeds belast met toeristenbelasting. Voor zover er sprake is van het houden van verblijf tegen vergoeding.

Het juist omschrijven van deze vrijstelling is bepalend of alle verblijf in de 'gemeubileerde woning' is vrijgesteld of alleen het verblijf van diegene die de forensenbelasting krijgt opgelegd. In het eerste geval derft de gemeente inkomsten uit de toeristenbelasting door, vaak onbedoeld, alle verblijf vrij te stellen.

Algemeen vrijstellingen

Het opnemen van vrijstellingen heeft altijd gevolgen voor de opbrengst toeristenbelasting en kan leiden tot discussies met verblijfbieders en hun belangenbehartigers. Wij adviseren om het aantal vrijstellingen te beperken tot vrijstelling voor verblijf van verpleegden en verzorgden, asielzoekers, verblijf in vormingscentra, verblijf in het kader van schoolwerkweken en scouting en in geval van samenloop met forensenbelasting.

5. Combinatie land – en watertoeristenbelasting

De gemeente Kaag en Braassem overweegt zowel de land – als watertoeristenbelasting per 1 januari 2025 in te voeren. De voorbereidende werkzaamheden zoals de inventarisatie van de (mini-)campings, parken, kampeerterreinen en jacht/verenigingshavens zijn inmiddels afgerond. De werkzaamheden werden bemoeilijkt door het feit dat er veel weerstand tegen het besluit tot invoering is. Een groot aantal exploitanten zei de gemaakte bezoeksafspraken af of weigerde een bezoekspraak te maken. De exploitanten zijn het niet eens met de plannen van de gemeente en hebben een protestgroep opgericht.

Watertoeristenbelasting

Watertoeristenbelasting wordt geheven over het verblijf van personen aan boord van vaartuigen die geen inwoner zijn van de gemeente en tegen vergoeding verblijf houden. In de praktijk betekent dat, dat passanten die tegen vergoeding tijdelijk afmeren en gebruikers van vaartuigen die gelegen zijn op vaste ligplaatsen in havens een belasting krijgen doorberekend van de exploitant van de betreffende haven.

Etmaal of deel van een etmaal

Een groot verschil met de landtoeristenbelasting is dat het verblijf niet is gekoppeld aan nachtverblijf maar aan verblijf in etmalen of delen van etmalen. Dat betekent dat het niet uitmaakt of personen wel of niet overnachten op het vaartuig. Het verblijven op een vaartuig binnen het gemeentelijk watergebied door niet-ingezetenen van de gemeente, ook bij kortere

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

duur dan een etmaal, tegen vergoeding is belast. Bij landtoeristenbelasting is er altijd sprake van belast verblijf bij overnachten tegen vergoeding.

Bij passanten is het aantal etmalen (of delen ervan) eenvoudig vast te stellen. Doorgaans verblijven passanten tegen betaling als ze de nacht doorbrengen in een haven. De havenmeester brengt dan havengeld in combinatie met de belasting per persoon in rekening over de duur van het verblijf.

Bij het belasten van het verblijf van vaste ligplaatshouders is dat aanzienlijk lastiger. De havenexploitant heeft immers een huurovereenkomst voor het gebruik van de ligplaats gesloten voor de duur van het seizoen (of jaar). De exploitant heeft geen zicht op het aantal etmalen verblijf van de ligplaatshouder. Dat kan alleen als er 24 uur toezicht op de haven is, en zelfs dan is het haast onmogelijk om alle verblijven vast te stellen. Dat betekent dat het hanteren van een forfait noodzakelijk is om heffing bij vaste ligplaatshouders mogelijk te maken.

Niet-ingezetenen gemeente

De belasting kan alleen worden geheven over het verblijf van niet-ingezetenen aan boord van vaartuigen binnen het watergebied van de gemeente. Anders dan bij verblijf in accommodaties op het land, zijn de gebruikers van ligplaatsen vaak personen die woonachtig zijn in de regio. Uit recent onderzoek binnen bijvoorbeeld de gemeente Teylingen en Zaanstad blijkt dat minder dan 50% van alle ligplaatsen verhuurd is aan niet-ingezetenen van die gemeenten. Verwacht wordt, op basis van de eerste verzamelde gegevens, dat het aantal niet-ingezetenen met vaste ligplaatsen in Kaag en Braassem rond de 40% ligt.

'Gratis' ligplaatsen

Binnen het watergebied van de gemeente Kaag en Braassem zijn verschillende eilanden en kaden geschikt gemaakt voor het afmeren van een vaartuig zonder dat hiervoor een vergoeding verschuldigd is. Daarnaast grenst het watergebied van de gemeente Kaag en Braassem aan verschillende gemeenten die geen watertoeristenbelasting heffen in de havens en waar tevens tal van 'gratis' ligplaatsen worden geboden.

Met name het 'gratis' liggen en het feit dat er dan ook geen toeristenbelasting kan worden opgelegd is een doorn in het oog van exploitanten van havens die wel de belastingmaatregel moeten doorvoeren.

Verder blijkt het de exploitanten van havens een doorn in het oog dat er op tal van plaatsen binnen de gemeente, al dan gratis, ligplaatsen worden aangeboden door enerzijds de gemeente en anderzijds door particulieren. Exploitanten ervaren dat op deze in hun ogen valse concurrentie geen handhaving plaatsvindt.

Handhaving, toezicht en controle

In de gesprekken gevoerd met een aantal exploitanten van jachthavens en kampeerterreinen geven exploitanten aan dat er binnen de gemeente Kaag en Braassem nauwelijks toezicht wordt gehouden op strijdige situaties als het afmeren van vaartuigen op plaatsen waar dat verboden is of het houden van nachtverblijf in campers buiten de daarvoor bestemde plaatsen of reguliere campings. Het (vermeende) gebrek aan handhaving zorgt in sommige gevallen voor irritatie bij exploitanten omdat zij overlast ervaren van hangjongeren en de rommel die zij achterlaten in gebieden die bedoeld zijn voor recreatief gebruik.

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

Voornemen kabinet BTW verhoging van 9 naar 21%

De verblijfsrecreatiesector wordt mogelijk geconfronteerd met een forse btw- verhoging. Het nieuwe kabinet heeft in het hoofdlijnenakkoord opgenomen dat vanaf 1 januari 2026 de omzet gerealiseerd uit het bieden van verblijf, met uitzondering van kamperen, met 21% BTW wordt belast. Deze voorgenomen verhoging hangt als het zwaard van Damocles boven het hoofd van met name de watersportsector die binnen het plessengebied actief is.

Het kabinet heeft nog geen duidelijkheid gegeven over hoe deze verhoging vorm moet krijgen. Daarbij is het nog maar de vraag of men de verhoging door de 1^e kamer kan loodsen.

Tarieven watertoeristenbelasting vergelijkbare gemeenten

De onderstaande gemeenten heffen de watertoeristenbelasting en zijn vergelijkbaar met Kaag en Braassem qua plessengebieden. Ook binnen deze gemeenten, met uitzondering van Roermond, blijkt dat een groot deel van de ligplaatshouders uit de regio komt of inwoner van de gemeente is;

Gemeente Aalsmeer*;	tarief € 1,60 per etmaal,	vaste ligplaats gemiddeld € 63
Gemeente Ronde Venen;	tarief € 1,70 per etmaal,	vaste ligplaats gemiddeld € 90
Gemeente Roermond*;	tarief € 1,65 per etmaal,	vaste ligplaats gemiddeld € 69
Gemeente Maasdriel*;	tarief € 1,58 per etmaal,	vaste ligplaats € 52,14
Gemeente West Maas&Waal*;	tarief € 1,20 per etmaal	vaste ligplaats € 48,84
Gemeente Maasgouw;	tarief € 2,00 per etmaal	vaste ligplaats gemiddeld € 90

*forfait vaste ligplaatsen op basis onderzoek verblijfsritme

Opbrengst watertoeristenbelasting

Binnen de gemeente Kaag en Braassem zijn er 24 havens met in totaal ongeveer 2.200 ligplaatsen (informatie afd. Economische Zaken). Uit een inventarisatie moet blijken hoeveel van deze plaatsen daadwerkelijk verhuurd worden en hoeveel van deze verhuurde plaatsen gebruikt worden door niet-ingezetenen van de gemeente.

Het aantal passanten dat tegen vergoeding verblijft in één van de havens binnen de gemeente is na invoering van de belastingmaatregel beperkt. Enerzijds vanwege het feit dat er veel 'gratis' ligplaatsen in de omgeving zijn en anderzijds omdat buurgemeenten geen watertoeristenbelasting heffen.

Uitgaande van een tarief van € 1,50 en een forfait voor vaste ligplaatsen van € 56 (2,2 personen x 17 etmalen verblijf x tarief € 1,50) en te belasten ligplaatsen, bedraagt de opbrengst watertoeristenbelasting bruto € 49.300.

Hierbij is nog geen rekening is gehouden met het verblijf van personen die al worden belast met toeristenbelasting (parken, campings e.d.).

6. Conclusies, opmerkingen en advies

Conclusies en opmerkingen

- De verblijfsaccommodaties binnen de gemeente Kaag en Braassem, die in de landtoeristenbelasting kunnen worden betrokken, zijn zeer divers en variëren van recreatieparken, (mini-) campings, groepsaccommodaties, een enkel hotel tot diverse kleinschalige particuliere verhuur. Het merendeel van de verblijfsbieders zijn particuliere aanbieders. De meeste aanbieders bieden verblijf per overnachting aan, met uitzondering van de campings. Daar wordt verblijf op vaste en seizoenplaatsen

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

en bij arrangementen met een duur van langer dan één maand niet dagelijks geregistreerd. Voor deze vormen van verblijf is een forfait noodzakelijk.

- De ideale heffingsmethodiek voor de gemeente Kaag en Braassem is heffen op basis van een tarief per persoon per overnachtingen in combinatie met forfaitaire heffing bij verblijf op vaste en seizoenplaatsen en arrangementen bij campings.
- Kamperen vindt doorgaans plaats tegen aanzienlijk lagere tarieven dan de tarieven die bij hotel, B.&B. of particuliere kamerverhuur worden gevraagd. Een tariefdifferentiatie waarbij kamperen lager belast wordt is te rechtvaardigen.
- Vaak ontstaat tijdens invoeringstrajecten de wens om verblijf van personen jonger dan een bepaalde leeftijd niet te belasten. Dat vloeit meestal voort uit de vraag of het wenselijk is om verblijf van jongeren die verblijven in een groepsaccommodatie in het kader van een schoolkamp of gerelateerd aan sportevenement of scoutingbijeenkomst te belasten. Dit kan in een vrijstelling worden geregeld die uitsluitend van toepassing op groepsverblijf door jongeren onder begeleiding van volwassenen. Dat werkt beter dan een algehele vrijstelling tot een bepaalde leeftijd voor alle vormen van verblijf. Het grote nadeel bij een algehele vrijstelling is dat belastingplichtigen dan een vrij nauwgezette, toetsbare, registratie moeten gaan voeren om aan te tonen dat een x aantal overnachtingen gerealiseerd is door personen onder zoveel jaar.
- De weerstand tegen de invoering van met name watertoeristenbelasting is groot. Eén van de argumenten tegen is dat de omliggende gemeenten geen watertoeristenbelasting heffen wordt door veel exploitanten aangedragen. Daarmee zou de concurrentiepositie van deze havens onder druk komen staan. Daarnaast wordt gewezen op de mogelijkheden om 'gratis' te liggen. In sommige gevallen zelfs letterlijk voor de deur van de exploitant.

Advies

- Legitiem adviseert de gemeente Kaag en Braassem in de conceptverordening toeristenbelasting 2025 de volgende zaken op te nemen:
 - Heffingsmaatstaf; tarief per persoon per overnachting
 - Forfaitaire heffingsmaatstaven voor verblijf op vaste of seizoenplaatsen en bij arrangementen met een duur van langer dan één maand.
 - Een vrijstelling op te nemen inzake het groepsverblijf van jongeren tot 18 jaar onder begeleiding van volwassenen in het kader van schoolwerkweken, sportevenementen of scoutingbijeenkomsten.
 - Twee tarieven toeristenbelasting. Het, hogere, algemene tarief per persoon per overnachting en een lager tarief per persoon per overnachting in geval verblijf wordt gehouden in een kampeermiddel.
 - Registratieplicht. De verplichting tot het voeren van een nachtverblijfsregistratie.
- Gezien het geringe aantal (mini-)campings waar mogelijk een forfaitaire heffing noodzakelijk is adviseren wij op praktische en pragmatische wijze de onderbouwing van de forfaits te regelen. Dat kan door een vaststellingsovereenkomst met de betreffende verblijfsbieders te sluiten. In de overeenkomst wordt het gemiddeld aantal personen en het gemiddeld aantal overnachtingen per persoon per soort plaats (vaste, seizoenplaats, of arrangement) vastgelegd zonder dat verder

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN

LEGITIE

onderzoek naar het werkelijke verblijfsritme plaats vindt. De overeenkomst wordt voor een periode van 6 jaar gesloten.

- Tot slot geeft Legitiem de gemeente Kaag en Braassem in overweging om bij de definitieve besluitvorming (verordening en tarief) omtrent de invoering van de watertoeristenbelasting niet uitsluitend de bedrijfseconomische haalbaarheid leidend te maken.

- TOERISTENBELASTING
- FORENSENBELASTING
- PRECARIOBELASTING
- RECLAMEBELASTING
- HONDENBELASTING
- BRP/LAA CONTROLES
- WONINGTOEZICHT
- OPENLUCHTRECREATIE
- VERGUNNINGEN